

EUROPAPARLAMENTET

2009 - 2014

Utskottet för industrifrågor, forskning och energi

2009/2227(INI)

11.2.2010

FÖRSLAG TILL BETÄNKANDE

om översyn av gemenskapens innovationspolitik i en värld i förändring
(2009/2227(INI))

Utskottet för industrifrågor, forskning och energi

Föredragande: Hermann Winkler

PR_INI

INNEHÅLL

	Sida
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION	3
MOTIVERING.....	8

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION

om översyn av gemenskapens innovationspolitik i en värld i förändring (2009/2227(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av kommissionens meddelande ”Översyn av gemenskapens innovationspolitik i en värld i förändring” (KOM(2009)0442),
- med beaktande av kommissionens meddelande ”Förberedelser för framtiden: Att utveckla en gemensam strategi för viktig möjliggörande teknik i EU” (KOM(2009)0512),
- med beaktande av rådets slutsatser av den 26 november 2009 ”Mot ett konkurrenskraftigt, innovativt och eko-effektivt Europa – ett bidrag från konkurrenskraftsrådet till Lissabonagendan efter 2010”,
- med beaktande av Europaparlamentets resolution av den 22 maj 2008 om översyn av industripolitiken efter halva tiden – Ett bidrag till EU:s tillväxt- och sysselsättningsstrategi¹,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 294/2008 av den 11 mars 2008 om inrättande av Europeiska institutet för innovation och teknik²,
- med beaktande av rådets slutsatser av den 22 maj 2008 om främjande av kreativitet och innovation genom utbildning,
- med beaktande av sin resolution av den 24 maj 2007 om meddelandet ”Kunskap i praktiken: en brett upplagd innovationsstrategi för EU”³,
- med beaktande av sin resolution av den 5 juli 2006 om genomförandet av gemenskapens Lissabonprogram: forskning och innovation – Att investera i tillväxt och sysselsättning: En gemensam strategi⁴,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets beslut nr 1982/2006/EG av den 18 december 2006 om Europeiska gemenskapens sjunde ramprogram för verksamhet inom området forskning, teknisk utveckling och demonstration (2007–2013)⁵,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets beslut nr 1639/2006/EG av den 24 oktober 2006 om att upprätta ett ramprogram för konkurrenskraft och innovation (2007–2013)⁶,

---

¹ Antagna texter, P6_TA(2008)0226.

² EUT L 97, 9.4.2006, s. 1.

³ EUT C 102 E, 24.4.2008, s. 455.

⁴ EUT C 303 E, 13.12.2006, s. 640.

⁵ EUT L 412, 30.12.2006, s. 1.

⁶ EUT L 310, 9.11.2006, s. 15.

- med beaktande av förslaget till rådets förordning om gemenskapspatent (KOM(2000)0412),
- med beaktande av gemenskapens ramar för statligt stöd till forskning och utveckling och innovation och kommissionens meddelande ”I riktning mot en effektivare användning av skattelättnader till förmån för forskning och utveckling” (KOM(2006)0728),
- med beaktande av kommissionens arbetsdokument ”Assessing Community innovation policies in the period 2005–2009” (SEK(2009)1194),
- med beaktande av kommissionens arbetsdokument ”A Strategy for ICT R&D and Innovation in Europe: Raising the Game” (SEK(2009)0289),
- med beaktande av artikel 48 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för industrifrågor, forskning och energi och yttrandena från utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet och utskottet för regional utveckling (A7-.../2010), och av följande skäl:
  - A. I sitt meddelande ”Översyn av gemenskapens innovationspolitik i en värld i förändring” aviserar kommissionen en omarbetad innovationsstrategi i form av en handlingsplan.
  - B. Denna framtida innovationsstrategi måste vara nära kopplad till EU:s 2020-strategi.
  - C. Företagens innovationsförmåga påverkas i stor utsträckning av tillgången till tillräcklig finansiering, och den kreditåtstramning som orsakades av den ekonomiska krisen hotar att drastiskt hämma företagens innovationsförmåga.
  - D. Innovation är en central förutsättning för att EU ska kunna möta dagens samhällsliga utmaningar och sina strategiska politiska mål när det gäller konkurrenskraft, sysselsättning, demografiska förändringar och klimatförändringar.
  - E. Den hållbara tekniken måste främjas och utvecklas, inte enbart för att vi ska kunna uppnå EU:s klimatmål, utan också med tanke på de oerhört stora fördelar som detta kommer att medföra för unionen i form av framtida arbetsplatser och ekonomisk tillväxt.
  - F. I lägen då resurserna minskar kan energiförsörjningssäkerheten i unionen ökas genom att man främjar hållbar och energieffektiv teknik.
  - G. Den demografiska förändringen är en av de största framtida utmaningarna som kommer att kräva nya tekniska lösningar.
  - H. EU måste koncentrera sina krafter och förstärka sina starka sidor inom de industrisektorer där man för närvarande har en stark konkurrensställning.

En bred innovationsansats

1. Europaparlamentet uppmärksammar kommissionen på att EU:s framtida innovationspolitik måste ha ett brett upplägg och i princip omfatta alla former av innovationer, inte bara tekniska (produkt- och processinnovationer) utan även

administrativa och organisatoriska såväl som sociala och samhällliga innovationer, inklusive nya, innovativa affärsmodeller och innovativa tjänster.

2. Europaparlamentet stöder helhjärtat kommissionens konstaterande att viktig möjliggörande teknik är en nödvändig förutsättning för att varaktigt stärka EU:s globala konkurrenskraft.
3. Europaparlamentet framhåller att man i samarbete med näringslivet, även små och medelstora företag, måste välja ut konkreta sektorer för de innovationsfrämjande åtgärderna, där man också tar hänsyn till regionala näringspolitiska målsättningar.
4. Europaparlamentet välkomnar också dessa innovationspolitiska åtgärder mot bakgrund av den branschöverskridande, industripolitiska strategi som måste utvecklas i EU och uppmanar med kraft kommissionen att fortsätta denna ansats.
5. Europaparlamentet framhåller den viktiga roll som innovationskluster spelar för EU:s framtida innovationspolitik.
6. Europaparlamentet betonar att de befintliga klustren måste vidareutvecklas med hjälp av beslutsamma åtgärder från EU:s, medlemsstaternas och regionernas sida så att de kan behålla och utvidga sin i vissa fall världsledande ställning.
7. Europaparlamentet framhåller i detta sammanhang att grunden för alla klusterpolitiska åtgärder bör vara att återspegla företagens, även små och medelstora företags, behov.
8. Europaparlamentet uppmanar alla berörda aktörer på gemenskaps- och medlemsstatsnivå att förbättra ramvillkoren för gränsöverskridande klustersamarbete.
9. Europaparlamentet betonar att små och medelstora företag spelar en viktig roll som partner i förädlingskedjor samt som självständiga producenter av innovativa produkter.

Öka och rikta EU-finansieringen för innovation

10. Europaparlamentet anser att tillhandahållandet av adekvat kapital är oerhört viktigt för innovationsutvecklingen, och att EU:s innovationsbudget därför bör ökas kraftigt.
11. Europaparlamentet betonar att man förutom att öka kapitalet också måste nå en kritisk massa. Finansiering måste först och främst sättas in där hävstångseffekten är som starkast så att ett mervärde för unionen kan uppnås.

Förbättra programmens styrelsestrukturer

12. Europaparlamentet anser att man för användarvänlighetens och öppenhetens skull måste förhindra överlappning mellan, och sådan dubblering av stödprogram som orsakas av bristande samordning mellan de olika insatsnivåerna.
13. Europaparlamentet uppmanar vidare kommissionen att i detta sammanhang säkerställa ett närmare och mer effektivt inbördes samarbete mellan de generaldirektorat vid

kommissionen som är involverade på området.

14. Europaparlamentet konstaterar att målet för de olika EU-aktörernas gemensamma insatser bör vara att fylla gapet mellan forskning och innovation å ena sidan, och produkternas mognad för marknaden och kommersialiseringen av dem å den andra.

Uppmuntra finansiering från den privata sektorn

15. Europaparlamentet understryker att vid sidan av offentlig finansiering måste finansiering från den privata sektorn uppmuntras starkare.
16. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att i samband med handlingsplanen för innovation presentera konkreta åtgärder för att förbättra tillgången till finansiering för innovativa företag.
17. Europaparlamentet understryker vikten av att skapa förutsättningar för en förbättrad tillgång till riskvilligt kapital liksom att utöka EIB:s finansieringsfacilitet med riskdelning.
18. Europaparlamentet uppmanar de berörda aktörerna på medlemsstats- och gemenskapsnivå att utöka beprövade finansieringsinstrument för små- och medelstora företag som mikrokrediter, lån och säkerheter samt att införa skattelättnader för investeringar.

Förbättra ramvillkoren för företagen, i synnerhet små och medelstora företag

19. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att i enlighet med bestämmelserna för den inre marknaden anpassa den nuvarande gemenskapslagstiftningen för statligt stöd för att understödja investeringar i ny teknik som det finns ett akut behov av och på så vis trygga EU:s konkurrenskraft på lång sikt.
20. Europaparlamentet välkomnar den översyn av gemenskapens rambestämmelser för statligt stöd till forskning, utveckling och innovation som ska ske 2010.
21. Europaparlamentet anser att ett förbättrat främjande av investeringar alltid måste åtföljas av en minskad administrativ börda för dem som söker stöd.
22. Europaparlamentet uppmanar EU-aktörerna att, särskilt med de små och medelstora företagen i åtanke, förbättra ramvillkoren för skyddet av immateriella rättigheter (särskilt med hänsyn till de kostnader som uppstår) eftersom detta är en central förutsättning för innovation.
23. Europaparlamentet understryker gemenskapspatentens betydelse för den europeiska ekonomin.
24. Europaparlamentet framhåller att det är viktigt att skapa så attraktiva förhållanden som möjligt för forskare och högutbildad arbetskraft i EU, framför allt när det gäller rörligheten.

25. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.

MOTIVERING

I meddelandet "Översyn av gemenskapens innovationspolitik i en värld i förändring" av den 2 september 2009 ger kommissionen en översikt över EU:s innovationspolitiska framsteg sedan 2005 och pekar ut områden där det kommer att behövas insatser i framtiden, vilka kommer att tas upp och preciseras i den planerade handlingsplanen för innovation.

Föredraganden ser med förväntan fram emot detta förslag och hoppas att denna innovationsplan för Europa kommer att vara ambitiös, företagsfokuserad och framåtblickande. Detta betänkande syftar till att bidra till opinionsbildningen och ge kommissionen riktmärken för denna handlingsplan.

Betänkandet har utarbetats i en tid då EU måste få till stånd en ny strategi för att driva på Europas omvandling till en globalt konkurrenskraftig, kunskapsbaserad, innovativ, socialt medveten och hållbar etableringsort för näringslivet.

Såväl den framtida EU 2020-strategin som handlingsplanen för innovation måste tillhandahålla instrument som gör att unionen kan möta de omfattande framtida samhällsutmaningarna.

Den europeiska ekonomins omvandling till en hållbar ekonomi måste leda till att de europeiska företagens konkurrenskraft höjs och till att det utifrån de ekonomiska och miljömässiga utmaningarna skapas nya möjligheter för våra nationella ekonomier.

En bred innovationsansats

Handlingsplanen för innovation bör omfatta alla former av innovation, både inom den offentliga och den privata sektorn, inklusive icke-tekniska innovationer.

För att motverka att det uppstår nya sociala orättvisor bör innovationerna i fortsättningen värderas inte enbart utifrån de miljömässiga och ekonomiska vinster de medför, utan också utifrån sitt sociala mervärde. Inte enbart det tekniska, utan framför allt det sammanlagda samhälleliga mervärdet av innovationen bör bli en vägledande princip för den framtida innovationspolitiken.

Föredraganden stöder kommissionens åsikt i dess meddelande om viktig möjliggörande teknik att denna teknik är av central betydelse för uppnåendet av ovannämnda mål.

Den globala konkurrensen om etableringsorter har lett till att inte enbart specifika produktionsanläggningar utan också tillhörande forsknings- och utvecklingsfunktioner alltmer förläggs till tredjeländer. Denna utveckling är ett centralt hot mot Europa som etableringsort för näringslivet och måste motverkas innan den blir oåterkallelig, genom att man konsekvent främjar innovationspotentialen.

Utöver det politiska målet om konkurrenskraft måste EU också ta itu med andra aktuella och omfattande samhällsutmaningar som klimatförändringarna och den demografiska förändringen.

Den viktiga möjliggörande tekniken som mikro- och nanoelektronik, fotonik, bio- och nanoteknik och nya material erbjuder i detta sammanhang en stor potential för innovation både när det gäller processer och produkter. På grund av sin starka tillväxt har den viktiga möjliggörande tekniken också stor inverkan på konkurrenskraften. Framför allt inom områden som informations- och kommunikationsteknik, kemi, energiförsörjning (exempelvis avskiljning och lagring av koldioxid samt energieffektiv teknik), biltillverkning (i synnerhet elbilar), medicinteknik, halvledarindustrin samt luft- och rymdfart ryms betydande möjligheter till kvalitets- och produktivitetshöjning. Denna uppräkningslista är, med hänsyn till ekonomins komplexitet och den framtida utvecklingen, naturligtvis inte uttömmande.

Små och medelstora företag är viktiga partner i dessa förädlingskedjor, även som självständiga producenter av innovativa produkter, t.ex. inom områden som miljöteknik och förnybar energi. De små och medelstora företagen utvecklar tack vare sin närhet till marknaden och sin flexibilitet särskilt många innovativa produkter och tjänster och hjälper till att driva på den tekniska utvecklingen.

De små och medelstora företagen får därför inte glömmas bort i detta sammanhang och de måste ges lämpliga reglerande ramvillkor anpassade efter deras behov.

Betydelsen av innovativa kluster kan, enligt föredragandens åsikt, inte nog understrykas i sammanhanget. De världsledande kluster, som redan i viss utsträckning befinner sig i EU, måste aktivt vidareutvecklas genom samarbeten mellan alla insatsnivåer, så att de behåller, och om möjligt ökar, sin ledande ställning. I ett nära partnersamarbete med stora och små företag, universitet och andra forskningsinstitutioner kan kluster hjälpa till att skapa nya sektorer av hög socioekonomisk och industriell betydelse som ökar de europeiska regionernas attraktionskraft. Föredraganden anser därför att EU:s nya innovationsstrategi måste omfatta idéer om hur befintliga och nya kluster kan främjas. I synnerhet bör ramvillkoren för gränsöverskridande samarbete mellan kluster bör förbättras, exempelvis genom spridande av bästa metoder.

Öka och rikta EU-finansieringen för innovation

I dag går enligt kommissionens beräkningar mindre än 1 procent av EU:s budget direkt till innovationsåtgärder. Med tanke på de framtida samhällsutmaningarna är detta otillräckligt. Föredraganden kräver därför att EU:s budget för innovation ökas.

Detta bör beaktas i samband med planeringen av den fleråriga budgetramen 2014–2020, som kommer att inledas detta år.

Just mot bakgrund av finanskrisen och kreditåtstramningen är det också avgörande för företagens innovationsförmåga att finansieringen ökas både på gemenskapsnivå och nationell nivå, samt att det inrättas särskilt riktade finansieringsinstrument.

Stödet måste under alla omständigheter bli mer målinriktat. En uppsjälkning med en rad målsättningar och en stor mängd specifika EU-initiativ har inte visat sig fungera. Man måste även hitta och stärka synergieffekterna mellan de olika stödåtgärderna för innovation. Finansieringen måste sättas in där hävstångseffekten är som starkast, och det avgörande kriteriet måste vara mervärdet för unionen.

Förbättra programmens styrelsestrukturer

Föredraganden anser att det för en ökad innovationspolitisk verkan krävs en starkare samordning, en mer effektiv sammankoppling samt en slimmad förvaltning av de olika stödinstrumenten.

Att ett stort antal aktörer är inblandade på EU-nivå motverkar dessutom sitt syfte ur ett användarperspektiv. Användarna av systemet måste också få tydlig information om vilka stödinstrument som finns tillgängliga på vilken nivå och för vilka åtgärder.

Även på EU-nivå krävs en mer effektiv samordning mellan aktörerna. Kommission bör ta ett helhetsgrepp när det gäller innovationspolitiken. För detta krävs en övergripande samordning inom kommissionen så att man säkerställer ett nära samarbete mellan GD Forskning och GD Näringsliv. Detta är särskilt viktigt mot bakgrund av den nya ansvarsfördelningen inom kommissionen liksom den kommande uppdateringen av ramprogrammen.

Uppmuntra finansiering från den privata sektorn

Utöver den offentliga finansieringen måste privata investeringar i innovation uppmuntras och understödjas. Just riskkapital spelar under den tidiga tillväxt- och expansionsfasen en särskilt viktig roll för att ett företag ska lyckas med innovationer, det gäller inte enbart stora företag. Det råder inget tvivel om att riskkapitalfinansieringen, om den är rätt utformad, också kan stimulera innovation hos små företag, vid sidan av tilläggsstödet.

Förbättra ramvillkoren för företagen, i synnerhet små och medelstora företag

Visserligen har lättnader delvis redan genomförts genom inrättandet av en allmän gruppundantagsförordning, men vid den kommande översynen av budgetramen bör man ta tillfället i akt att ytterligare utnyttja innovationspotentialen hos detta instrument, även i fråga om icke-tekniska innovationer.

Det bör dessutom undersökas om det nuvarande stödsystemet står i vägen för den nya strategin för främjande av viktig möjliggörande teknik. Vi måste göra allt för att förhindra att företag flyttar på grund av dåliga ramvillkor inom lagstiftningen om statligt stöd.

Föredraganden anser vidare att en mer effektiv innovationsfinansiering för små och medelstora företag måste åtföljas av minskad administrativ börda. Ett av de största problemen, vid sidan av språkproblemen, är ofta att ansökningsförfarandena slukar mycket personalresurser samt att det finns en hög felfrekvens, samt de höga finansiella risker som hänger samman med detta. Ansökningsförfarandena bör därför förenklas och rapporteringskraven minskas där så är lämpligt.

Skyddet av immateriella rättigheter är av avgörande betydelse för innovationsförmågan hos företagen, men ramvillkoren, framför allt när det gäller de kostnader som uppkommer, är fortfarande otillfredsställande. Gemenskapspatentet är i detta hänseende ett viktigt steg framåt och bör antas så snart som möjligt. Man måste dock även konstatera att det också måste tas fram ytterligare, även kortsiktigt genomförbara, instrument.

Likaså är det viktigt att man inte drar ned på investeringarna i ut- och fortbildning av kvalificerad personal eftersom detta har stor betydelse för innovationsförmågan och därmed EU:s konkurrenskraft. EU måste satsa allt för att göra förhållandena här så attraktiva som möjligt för forskare och högutbildad personal, även när det gäller rörligheten, för att kunna hävda sig i den globala konkurrensen.

Kunskapstriangeln forskning, innovation och utbildning måste ses som en helhet och inte splittras upp, annars kommer den hållbara innovationen, och i förlängningen den hållbara produktionen, att drabbas negativt.